

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

เรื่อง

การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (<http://www.sec.or.th>)

อาคารดิทีทแฮล์มทาวเวอร์ส บี ชั้น 10, 13-16 เลขที่ 93/1 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2263-6499 หรือ 0-2695-9999 โทรสาร 0-2651-5949

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (<http://www.set.or.th>)

62 อาคารตลาดหลักทรัพย์ ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0-2229-2000 โทรสาร 0-2359-1008-11

เอกสารเผยแพร่

เลขที่ อก.17 /2549

การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

และ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เผยแพร่เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2549

เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

วันสุดท้ายของการให้ความคิดเห็น 30 มิถุนายน 2549

ท่านสามารถ download เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ได้จาก www.sec.or.th หรือ www.set.or.th

พฤษภาคม 2549

สารบัญ

- ส่วนที่ 1 บทนำ
 - ส่วนที่ 2 คุณสมบัติของกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ
 - ส่วนที่ 3 ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- บทสรุป
- แบบสำรวจความคิดเห็น

ส่วนที่ 1 บทนำ

โดยที่องค์ประกอบของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (good corporate governance) ตามหลักการของ OECD (“OECD Principles”) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

สำหรับหลักการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท OECD Principles กำหนดไว้ว่า “คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท และคณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ ต่อผู้ถือหุ้นและติดตามดูแลการบริหารงานของฝ่ายจัดการ” โดยแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ คณะกรรมการเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการประการหนึ่ง ได้แก่ การมีโครงสร้างคณะกรรมการ ที่มีการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) กันอย่างเพียงพอ โดยกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การมีกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบในสัดส่วนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ก็เพื่อให้แน่ใจได้ว่าการตัดสินใจต่าง ๆ ของคณะกรรมการจะเป็นไปโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ มิใช่เพียงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้กำหนดให้บริษัทที่จะออกและเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนและบริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบจำนวนหนึ่ง เพื่อให้การตัดสินใจต่าง ๆ ของคณะกรรมการเป็นไปโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ มิใช่เพียงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในการนี้ เพื่อให้กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบจะสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างแท้จริง ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม โดยที่ข้อกำหนดดังกล่าวบังคับใช้มาระยะหนึ่งแล้ว ประกอบกับผลจากการเข้ารับการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาล (CG-ROSC) ของธนาคารโลก ประเทศไทยได้รับข้อเสนอแนะบางประการเพื่อยกระดับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงเห็นควรปรับปรุงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น

ในการนี้ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อแนวทางการแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ เพื่อ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ จะได้นำไปพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

ผู้ที่สนใจสามารถ download เอกสารฉบับนี้ได้จาก website ก.ล.ต. (<http://www.sec.or.th>) หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ (<http://www.set.or.th>) และท่านที่ประสงค์จะแสดงข้อคิดเห็นในเรื่องนี้ สามารถส่งแบบสำรวจความคิดเห็นที่แนบท้ายเอกสารฉบับนี้ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี) ได้จนถึงวันที่ **30 มิถุนายน 2549** โดยอาจส่งข้อคิดเห็นได้ดังนี้

- ทางไปรษณีย์: ฝ่ายส่งเสริมบรรษัทภิบาล สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.
ชั้น 13 อาคารดีทีเอสเอ็ม ทาวเวอร์ส บี 93/1 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330
- ทางโทรสาร: หมายเลข 0-2651-5949
- ทาง e-mail: corgov@sec.or.th

หากท่านใดมีข้อสงสัยอื่นใด โปรดติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่นางสาวรัชมาลย์ สุจิตจร หรือนางสาวทิพวรรณ ขวัญข้าว ฝ่ายส่งเสริมบรรษัทภิบาล ก.ล.ต. โทรศัพท์ 0-2263-6114 หรือ 0-2263-6009 ทั้งนี้ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 2 คุณสมบัติของกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

2.1 ข้อกำหนดปัจจุบัน

(1) ประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต. ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (“เกณฑ์ ก.ล.ต.”) : กำหนดให้บริษัทที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชนต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน และต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยบุคคลอย่างน้อย 3 คน โดยทุกคนต้องเป็นกรรมการบริษัท และทุกคนต้องมีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระด้วย โดยคุณสมบัติของกรรมการอิสระกำหนดไว้ดังนี้

- ถือหุ้นไม่เกิน 5% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของบริษัท
บริษัทใหญ่ (ถือหุ้นในบริษัทเกินกว่า 50%) บริษัทย่อย (บริษัทถือหุ้นมากกว่า 50%) บริษัทร่วม (บริษัทถือหุ้นตั้งแต่ 20% แต่ไม่เกิน 50%) หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (หมายรวมถึงผู้ที่ถือหุ้นในบริษัท $\geq 10\%$ ด้วย)

- ไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท (หมายรวมถึงบุคคลที่ตามพฤติการณ์สามารถควบคุมการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัทได้) บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

- ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม

- ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระ และไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นได้อย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

สำหรับกรรมการตรวจสอบ นอกจากคุณสมบัติ 4 ประการข้างต้นแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินได้

(2) ประกาศตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (“เกณฑ์ ตลท.”) : กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งในเรื่องการถือหุ้น และความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นเดียวกับเกณฑ์ ก.ล.ต. อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์บางลักษณะเกณฑ์ ตลท. กำหนดไว้เข้มงวดกว่าเกณฑ์ ก.ล.ต. ได้แก่

- ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
ในด้านการเงินและการบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ (หมายถึงบริษัทใหญ่และบริษัทย่อย)
บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทั้งในปัจจุบันและในช่วง 1 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้งด้วย เว้นแต่
คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นว่าผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อ
การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นของกรรมการตรวจสอบดังกล่าว
- ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนในการรักษา
ประโยชน์ของกรรมการ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

2.2 ประเด็น

- (1) ในช่วงที่ผ่านมา บริษัทจดทะเบียนหลายแห่งมักมีความสับสนว่า
กรรมการอิสระกับกรรมการตรวจสอบเป็นบุคคลเดียวกันได้หรือไม่ และคุณสมบัติของ
กรรมการอิสระที่กำหนดอยู่ในเกณฑ์ ก.ล.ต. กับคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบที่กำหนด
อยู่ในเกณฑ์ ตลท. เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
- (2) เมื่อต้นปี 2547 ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประเมินการปฏิบัติตาม
มาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาล (CG-ROSC) ของธนาคารโลก โดยในการประเมินดังกล่าว
ธนาคารโลกได้ให้ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทว่า ควรปรับปรุง
คุณสมบัติของกรรมการอิสระให้มีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่อย่างแท้จริง
- (3) นับตั้งแต่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ
ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้รับคำถามจำนวนมากเกี่ยวกับความสัมพันธ์บางลักษณะที่มีได้
ระบุเป็นลักษณะต้องห้ามไว้ชัดเจน เช่น การเป็นลูกค้า หรือลูกค้า ว่าการมีความสัมพันธ์ในลักษณะ
ดังกล่าวจะขัดกับความเป็นอิสระหรือไม่

2.3 ข้อเสนอเพื่อการอภิปราย

(1) แนวทางการออกข้อกำหนด

หลักการ: โดยที่หน้าที่หลักประการหนึ่งของคณะกรรมการบริษัท คือ
การติดตามการดำเนินงานของฝ่ายจัดการ เพื่อตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งการจะทำหน้าที่ดังกล่าว
ให้ได้ผลดี ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การที่คณะกรรมการบริษัทมีโครงสร้างและ
องค์ประกอบที่เหมาะสม เอื้อต่อการทำหน้าที่ โดยการมีกรรมการที่เป็นอิสระในจำนวน
หรือสัดส่วนพอสมควร ซึ่งกรรมการอิสระนี้จะป็นกลจักรสำคัญในการถ่วงดุลกรรมการที่เป็น
ตัวแทนจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้นกลุ่มอื่น

ข้อเสนอ: ด้วยความสำคัญของกรรมการอิสระตามที่กล่าวข้างต้น จึงยังมีความจำเป็นต้องกำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการอิสระไว้เป็นกรอบใหญ่ ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการชดเชยอื่น ๆ (ถ้ามี) ก็จะกำหนดองค์ประกอบ โดยการอ้างอิงจากกรรมการอิสระ และเพื่อลดความสับสนของบริษัทจดทะเบียนเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ จึงเห็นควรกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบไว้ในเกณฑ์ ก.ล.ต. ส่วนเกณฑ์ ตลท. ในเรื่องดังกล่าว จะใช้การอ้างอิงจากเกณฑ์ ก.ล.ต. แทน

(2) องค์ประกอบ

หลักการ: โดยที่กรรมการส่วนหนึ่งมักได้รับแต่งตั้งเข้ามาเพื่อดูแลจัดการทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ดังนั้น การมีกรรมการที่เป็นอิสระจำนวนหนึ่งก็จะช่วยทดแทนการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทในเรื่องที่อาจมีผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นรายย่อยได้

(2.1) จำนวนกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ

ปัจจุบัน: เกณฑ์ ก.ล.ต. กำหนดให้บริษัทที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชนต้องมีกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ อย่างน้อย 3 คน สำหรับเกณฑ์ ตลท. กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 คน ในขณะที่ ก.ล.ต. มีนโยบายสนับสนุนให้บริษัทพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะมีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่มากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำ ส่วนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ก็เสนอแนะให้คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

แนวทางในต่างประเทศ: ส่วนมากมีข้อกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทต้องมีกรรมการอิสระเกินครึ่ง

ข้อเสนอ: เห็นควรกำหนดจำนวนกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบไว้เป็นจำนวนที่แน่นอนเช่นเดิม คือ อย่างน้อย 3 คน เนื่องจากการกำหนดเป็นสัดส่วนกับจำนวนกรรมการทั้งหมด อาจทำให้เกิดปัญหาในการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่ง

(2.2) ที่มาของกรรมการตรวจสอบ

ปัจจุบัน: กรรมการตรวจสอบทุกคนต้องเป็นกรรมการบริษัทที่เป็นอิสระ โดยได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น

แนวทางในต่างประเทศ: ส่วนใหญ่กำหนดให้กรรมการตรวจสอบทุกคนเป็น non executive director และ majority เป็นกรรมการที่เป็นอิสระ

ข้อเสนอ: เห็นควรกำหนดให้กรรมการตรวจสอบทุกคนต้องเป็นกรรมการบริษัท เพื่อให้กรรมการตรวจสอบทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริตเช่นเดียวกับกรรมการบริษัทรายอื่น เนื่องจากมีความรับผิดชอบตามกฎหมายในฐานะกรรมการบริษัท ส่วนในกรณีที่บริษัทต้องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในเรื่องที่กรรมการตรวจสอบต้องการความชำนาญเฉพาะด้าน ก็สามารถทำได้ แต่ต้องไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบ

(3) ลักษณะความสัมพันธ์ที่เข้าข่ายไม่อิสระ

(3.1) การถือหุ้น

ปัจจุบัน: กำหนดห้ามกรรมการอิสระ และ/หรือ กรรมการตรวจสอบถือหุ้นเกิน 5% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด

แนวทางในต่างประเทศ: บางประเทศกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นที่เข้าข่ายไม่อิสระไว้ 1% (เช่น ฮองกง ตุรกี) บางประเทศกำหนดไว้ 2% (เช่น อินเดีย) ในขณะที่บางประเทศกำหนดไว้ 5% เช่นเดียวกับไทย (เช่น สหรัฐอเมริกา)

ข้อเสนอ:

โดยที่แนวคิดเดิมในการกำหนดให้สัดส่วนการถือหุ้นเป็นปัจจัยประการหนึ่งในการพิจารณาความเป็นอิสระ คือ แนวคิดที่ว่าเมื่อกรรมการอิสระมีส่วนได้เสียในบริษัทจำนวนหนึ่งย่อมจะช่วยให้กรรมการดังกล่าวคำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ เนื่องจากหากบริษัทเสียหาย ก็จะมีผลกระทบต่อกรรมกรนั้นด้วย โดยสัดส่วนการถือหุ้นดังกล่าวต้องไม่มากจนมีผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ จึงใช้สัดส่วนการถือหุ้นที่เกิน 5% เป็นปัจจัยในการพิจารณาว่าเข้าข่ายไม่อิสระ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากปัจจุบัน “ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” คือ ผู้ที่ถือหุ้นในบริษัทตั้งแต่ 10% ขึ้นไป ในขณะที่มาตรฐานสากลด้านการเปิดเผยข้อมูลกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ไว้ที่ 5% ส่วนในอนาคต ก.ล.ต. มีแนวโน้มจะปรับลดสัดส่วนดังกล่าวลงเหลือ 5% เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ดังนั้น จึงเห็นควรปรับลดสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการอิสระลงให้สอดคล้องกันด้วย โดยสัดส่วนที่จะปรับปรุงใหม่ คือ ไม่เกิน 1%

(3.2) ความสัมพันธ์ในลักษณะของการได้รับค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ

(ก) การเป็นลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ

ปัจจุบัน: ห้ามเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

แนวทางในต่างประเทศ: กำหนดห้ามความสัมพันธ์

ในลักษณะข้างต้นเช่นเดียวกัน และส่วนมากจะกำหนดช่วงเวลาห้ามก่อนรับตำแหน่งไว้ด้วย โดยแต่ละประเทศกำหนดช่วงเวลาห้ามไว้ต่าง ๆ กัน เช่น ฮองกง มาเลเซีย กำหนดไว้ 2 ปี สหรัฐอเมริกา แคนาดา กำหนดไว้ 3 ปี อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ กำหนดไว้ 5 ปี เป็นต้น

ข้อเสนอ: โดยที่ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้มีผลกับ

ความเป็นอิสระ เนื่องจากการที่เคยร่วมงานกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง อาจทำให้เกิดความคุ้นเคยกับการบริหารจัดการภายในบริษัท จนอาจกระทบต่อการให้ความเห็นที่เป็นอิสระได้ ดังนั้น จึงเห็นควรขยายขอบเขตที่ห้ามมีความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าว ให้รวมถึงช่วงเวลา 2 ปีก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งด้วย

(ข) การเป็นกรรมการที่มีส่วนได้เสียในด้านการเงินและ

การบริหารงาน

ปัจจุบัน: ห้ามเป็นกรรมการที่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย

ในด้านการเงินหรือการบริหารงานของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้น รายใหญ่ ทั้งในปัจจุบันและในช่วง 1 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้งด้วย เว้นแต่คณะกรรมการบริษัท พิจารณาเห็นว่าผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นของกรรมการตรวจสอบดังกล่าว

แนวทางในต่างประเทศ: หลายประเทศมีข้อห้ามมิให้เป็น

กรรมการของบริษัทในกลุ่มเดียวกันในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เช่น ออสเตรเลีย (กำหนดเวลาห้ามไว้ 3 ปี) อังกฤษ ในขณะที่บางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แม้จะมีได้มีข้อกำหนดห้ามที่ชัดเจน แต่การเป็นกรรมการของบริษัทอื่นในกลุ่มเดียวกัน ทำให้พิจารณาได้ว่าบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับบริษัทจดทะเบียน จนอาจทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นที่เป็นอิสระได้

ข้อเสนอ: เห็นควรเสนอการห้ามกรรมการมีผลประโยชน์หรือส่วน

ได้เสียในด้านการเงินหรือการบริหารงานของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ทั้งในปัจจุบันและในช่วง 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง และโดยที่ในช่วงที่ผ่านมา มักมีคำถามว่า การที่บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทในเครือ มีกรรมการตรวจสอบชุดเดียวกัน จะมีผลต่อความเป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบนั้นหรือไม่ อย่างไร ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวมีประเด็นพิจารณาดังนี้

แนวคิดที่ 1 สนับสนุนให้กรรมการอิสระของบริษัทในกลุ่ม

เป็นบุคคลเดียวกัน เนื่องจากการเป็นกรรมการอิสระของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ย่อมถือว่ามีความเป็นอิสระจากทั้งกลุ่มด้วย ประกอบกับการเป็นกรรมการอิสระให้บริษัททั้งกลุ่มจะช่วยให้กรรมการดังกล่าวเห็นภาพรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานของทั้งกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บริษัทในกลุ่มมีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันจำนวนมาก

แนวคิดที่ 2 ไม่สนับสนุนให้กรรมการอิสระของบริษัทในกลุ่ม เป็นบุคคลเดียวกัน เนื่องจากมีข้อโต้แย้งว่า การเป็นกรรมการอิสระในบริษัทหนึ่งอาจไม่เป็นอิสระ ในอีกบริษัทหนึ่งก็ได้ และการที่กรรมการอิสระใช้ข้อมูลที่ได้รับมาในฐานะที่เป็นกรรมการอิสระ หรือกรรมการตรวจสอบของบริษัทหนึ่งมาเพื่อประโยชน์ในการสอบทานรายการของ อีกบริษัทหนึ่ง ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวเป็นอิสระอย่างแท้จริงหรือไม่

ความเห็น แม้ว่าแนวคิดที่ 2 จะเป็นแนวทางที่ค่อนข้าง เข้มงวด อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้จะช่วยลดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความเป็นอิสระของกรรมการอิสระ หรือกรรมการตรวจสอบได้ จึงเห็นควรใช้แนวคิดที่ 2 เป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของ กรรมการอิสระ โดยห้ามกรรมการอิสระหรือกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการในบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

(ค) การเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพ (“professional advisor”)

ได้แก่ ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษากฎหมาย

ปัจจุบัน: เกณฑ์ ก.ล.ต. และเกณฑ์ ตลท. มิได้กำหนดห้าม ไว้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ ก.ล.ต. เคยมีหนังสือเวียนให้บริษัทจดทะเบียนกำหนดคณิยามกรรมการอิสระ ที่เข้มกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำของ ก.ล.ต. เช่น กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ให้ครอบคลุมถึง ผู้ที่ให้บริการทางวิชาชีพแก่บริษัทหรือบริษัทในเครือในช่วง 1 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง

แนวทางในต่างประเทศ: กำหนดห้ามกรรมการอิสระและ ผู้เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ แต่ส่วนมากจะกำหนดช่วงเวลาห้ามก่อนรับตำแหน่งไว้ด้วย โดยแต่ละประเทศมีช่วงเวลาห้ามต่าง ๆ กัน เช่น ฮองกง ตุรกี กำหนดไว้ 1 ปี และมีแนวคิดจะแก้ไข เป็น 2 ปี สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา โปรตุเกส บราซิล กำหนดไว้ 3 ปี ส่วนฝรั่งเศสกำหนด ไว้ 5 ปี

ข้อเสนอ: โดยที่ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้มีผลกับ ความเป็นอิสระเช่นกัน ดังนั้น จึงจะกำหนดห้ามกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ดังกล่าว ทั้งในปัจจุบันและในช่วง 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง ทั้งนี้ การห้ามดังกล่าวรวมถึงกรณีที่อยู่อาศัย* ของกรรมการอิสระเป็นผู้ให้บริการดังกล่าว รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเป็นผู้บริหาร หุ้นส่วน (partner) หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของนิติบุคคลที่ให้บริการนั้นกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม และนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งด้วย

(3.3) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจในลักษณะที่เป็นลูกค้า ผู้จัดการวัตถุดิบ ลูกหนี้การค้า หรือเจ้าหนี้การค้า

ปัจจุบัน: เกณฑ์ ก.ล.ต. และเกณฑ์ ตลท. มิได้กำหนดห้าม

* ญาติสนิท หมายถึง บิดา มารดา คู่สมรส พี่ น้อง และบุตรรวมทั้งคู่สมรสของบุตร

ไว้ชัดเจน โดยที่ผ่านมา จะถือว่าการมีความสัมพันธ์ดังกล่าวเข้าข่ายเป็นผู้มีผลประโยชน์ทางด้านการเงิน ซึ่งอาจขัดขวางการใช้วิจารณญาณที่อิสระได้

แนวทางในต่างประเทศ: หลายประเทศกำหนดไว้ชัดเจนว่า ห้ามกรรมการอิสระและผู้เกี่ยวข้อง ซื้อขายสินค้าหรือบริการกับบริษัท ในระดับที่มีนัยสำคัญ เช่น ออสเตรเลีย สเปน ฝรั่งเศส ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดว่า การที่กรรมการอิสระและผู้เกี่ยวข้องมีการรับหรือจ่ายเงินกับบริษัทมากกว่า 1 ล้านดอลลาร์ หรือมากกว่า 2% ของรายได้ ก่อนหักค่าใช้จ่าย ตามงบการเงินรวม ในช่วง 3 ปีก่อน ได้รับการแต่งตั้ง จะถือว่ามีผลกับความเป็นอิสระของบุคคลดังกล่าว

ข้อเสนอ: เพื่อความชัดเจนในทางปฏิบัติ ก.ล.ต. จึงจะกำหนดห้ามกรรมการอิสระหรือกรรมการตรวจสอบเป็นลูกค้า ผู้จัดหาวัตถุดิบ ลูกหนี้การค้า หรือเจ้าหนี้การค้า รวมถึงการเป็นผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมในนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวกับบริษัทด้วย ทั้งนี้ ในการพิจารณาความสัมพันธ์จะพิจารณาความนัยสำคัญทั้งในปัจจุบัน และในช่วงเวลา 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง คือ การมีขนาดรายการเกิน 10% ของยอดซื้อ/ยอดขาย

(3.4) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบ

ปัจจุบัน: แนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ เสนอแนะให้บริษัทกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบให้แน่นอน และมีระยะเวลาพอสมควรระหว่าง 2-5 ปี

แนวทางในต่างประเทศ: หลายประเทศกำหนดห้ามกรรมการตรวจสอบดำรงตำแหน่งในบริษัทมากกว่าระยะเวลาที่กำหนด เช่น อังกฤษและฮ่องกง 9 ปี สเปน และฝรั่งเศส 12 ปี

ข้อเสนอ: โดยที่การดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบในบริษัทใด ๆ เป็นระยะเวลาหนึ่ง อาจทำให้เกิดความคุ้นเคยกับการดำเนินงานบริษัท และมีผลกับการใช้ดุลยพินิจอย่างอิสระได้ จึงเห็นควรกำหนดเป็นลักษณะต้องห้ามของกรรมการตรวจสอบประการหนึ่งว่า ต้องไม่ดำรงตำแหน่งในบริษัทมากกว่า 9 ปี

(4) คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการตรวจสอบ

ปัจจุบัน: กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินได้

แนวทางในต่างประเทศ: หลายประเทศมีข้อกำหนดแบบกว้าง ๆ ให้กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความเชี่ยวชาญในเรื่องงบการเงินเช่นเดียวกับไทย ในขณะที่ประเทศมาเลเซียมีข้อกำหนดแบบเข้มว่า กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพบัญชี ซึ่งการจะเป็นสมาชิกสมาคมดังกล่าวได้ต้องเป็นผู้สอบบัญชี

หรือผ่านการสอบในหลักสูตรที่กำหนด ส่วนสหรัฐอเมริกามีข้อกำหนดที่ขยายความเกี่ยวกับ
ประสบการณ์ทางการบัญชีการเงินไว้ว่า ต้องมีประสบการณ์ในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดในสายงาน
บัญชีหรือการเงิน หรือเป็นผู้สอบบัญชี

ข้อเสนอ: เพื่อความชัดเจน และลดการใช้ดุลยพินิจ จึงเห็นควรกำหนด
คุณสมบัติในเรื่องนี้ให้ชัดเจนขึ้นว่า กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรีทางบัญชี และมีประสบการณ์
ในสายงานที่เกี่ยวข้องกับบัญชีหรือการเงิน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ใน 5 ปีล่าสุด หรือ
- ในช่วง 5 ปีล่าสุด มีประสบการณ์ในสายงานที่เกี่ยวข้องกับบัญชีหรือ
การเงิน

(5) ถิ่นที่อยู่ของกรรมการตรวจสอบ

หลักการ: โดยที่กรรมการตรวจสอบมีหน้าที่สำคัญในการติดตามดูแล
การบริหารจัดการของฝ่ายจัดการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวม ซึ่งการจะทำหน้าที่
ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ กรรมการตรวจสอบต้องมีเวลาเพียงพอด้วย

ข้อเสนอ: เพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการตรวจสอบจะมีเวลาและสามารถ
ติดตามดูแลการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด จึงเห็นควรกำหนดให้กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย
2 คน ต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย คือ อยู่ในประเทศไทยเกิน 180 วัน

ส่วนที่ 3 ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

3.1 ข้อกำหนดปัจจุบัน: ประกาศตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ และ แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ

- หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบได้กำหนดไว้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับของกฎระเบียบที่บริษัทต้องปฏิบัติตามซึ่งกำหนดไว้ในประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ และระดับข้อควรปฏิบัติที่กำหนดไว้ใน “แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ”

โดยประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ จะกำหนดเป็นหลักการใหญ่ ๆ ในขณะที่แนวปฏิบัติที่ดีฯ จะกำหนดในรายละเอียดของแต่ละเรื่อง

- ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ และแนวปฏิบัติที่ดีฯ ครอบคลุมขอบเขตหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ 7 เรื่อง คือ (1) การสอบทานรายงานทางการเงิน (2) การพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี (3) การสอบทานระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน (4) การสอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎระเบียบ (5) การดูแลรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (6) จัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการ และ (7) เรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

3.2 ข้อมูลประกอบการพิจารณา

- นับตั้งแต่ตลาดหลักทรัพย์ฯ เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีฯ ในปี 2542 ปรากฏว่ามีบริษัทจดทะเบียนหลายแห่งเห็นความสำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยสนับสนุนให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่ตามแนวปฏิบัติดังกล่าวเพิ่มเติมด้วย

- ในช่วงที่ผ่านมา ตลาดหุ้นในต่างประเทศมีการปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบให้ครอบคลุมมากขึ้น

3.3 ข้อเสนอเพื่อการอภิปราย

เพื่อปรับปรุงให้ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่บริษัทจดทะเบียนได้ปฏิบัติไปบ้างแล้ว อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ CG ROSC อันจะช่วยเสริมสร้างกลไกการถ่วงดุลของบริษัทจดทะเบียนโดยกรรมการภายนอกที่เป็นอิสระให้มากขึ้น เห็นควรปรับปรุงเกณฑ์ตลาดหลักทรัพย์ฯ ในส่วนของหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยพิจารณาจากแนวปฏิบัติที่ดีที่บริษัทจดทะเบียนหลายแห่งที่ได้ถือปฏิบัติแล้ว ซึ่งบางส่วนตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติอยู่แล้ว ดังนี้

(1) การสอบทานรายงานทางการเงิน

ข้อกำหนดปัจจุบัน

1.1. ประกาศตลาดหลักทรัพย์ :

- สอบทานให้บริษัทมีการทำรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องเพียงพอ

1.2. แนวปฏิบัติ :

- สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอโดยการประสานงานกับผู้สอบบัญชีภายนอกและผู้บริหารที่รับผิดชอบจัดทำรายงานทางการเงินทั้งรายไตรมาสและประจำปี คณะกรรมการตรวจสอบอาจเสนอแนะให้ผู้สอบบัญชีสอบทานหรือตรวจสอบรายการใดๆ ที่เห็นว่าจำเป็นและเป็นเรื่องสำคัญในระหว่างการตรวจสอบบัญชีของบริษัทก็ได้

ข้อเสนอ : เห็นควรเพิ่มเติมข้อกำหนดในประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

- ขยายความ “การสอบทานให้บริษัทมีการทำรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องเพียงพอ ให้รวมถึงการสอบทาน unusual items การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และรายการปรับปรุงของผู้สอบบัญชี” ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนและคณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงประเด็นสำคัญที่ต้องมีการสอบทาน

- แก้ไขคำว่า “สอบทาน” เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ได้รับข้อเสนอแนะจากกรรมการตรวจสอบบางท่านว่า “สอบทาน” เป็นภาษาทางบัญชี ซึ่งการทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้ดำเนินการ “สอบทาน” เหมือนกับผู้สอบบัญชี จึงเห็นว่าควรเปลี่ยนเป็นคำว่า “ทบทวน (review)”

(2) การพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี

ข้อกำหนดปัจจุบัน

2.1 ประกาศตลาดหลักทรัพย์ :

- พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้งและเสนอค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของบริษัท

2.2 แนวปฏิบัติ :

- พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของบริษัท รวมถึงพิจารณาเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ ความเพียงพอของทรัพยากร และปริมาณงานตรวจสอบของสำนักงานตรวจสอบบัญชีนั้น รวมถึงประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบบัญชีของบริษัท

- คณะกรรมการตรวจสอบควรประชุมเป็นการเฉพาะกับผู้สอบบัญชีเพื่อขอความเห็นจากผู้สอบบัญชีในเรื่องต่างๆ เช่น คุณภาพของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีและคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท รวมทั้งเรื่องและผู้สอบบัญชีเป็นห่วงมากที่สุด

และเขาเชื่อว่ามีส่วนอื่นอีกหรือไม่ที่ควรปรึกษาหารือร่วมกันกับคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งไม่ได้
หยิบยกขึ้นมาหรืออธิบายไว้ที่อื่น

ข้อเสนอ : เห็นควรเพิ่มเติมข้อกำหนดในประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

- พิจารณาความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี เช่น พิจารณาจากระยะเวลา
ที่เป็นผู้สอบบัญชีให้บริษัทซึ่งหากมีระยะเวลานานเกินไป ก็อาจทำให้เกิดความคุ้นเคยจนทำให้
ปฏิบัติภารกิจโดยขาดความเป็นอิสระ หรือพิจารณาจากการให้บริการอื่นที่นอกเหนือจากการเป็น
ผู้สอบบัญชี (non – audit service) ที่อาจทำให้ขาดความเป็นกลาง หรืออาจทำให้เกิดความขัดแย้ง
ทางผลประโยชน์ เช่น การวางระบบบัญชี เป็นต้น

- ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าประชุมด้วย
อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี เพื่อขอความเห็นจากผู้สอบบัญชีในเรื่องต่าง ๆ เช่น คุณภาพของเจ้าหน้าที่
การเงินและบัญชีและคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท เรื่องที่ผู้สอบบัญชีห่วงมากที่สุด
และข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบงบการเงิน เป็นต้น

(3) การสอบทานระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน

ข้อกำหนดปัจจุบัน

3.1 ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ :

- สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายใน (internal control)
และการตรวจสอบภายใน (internal audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล

3.2 แนวปฏิบัติ :

- สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายใน (internal control)
และการตรวจสอบภายใน (internal audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล โดยสอบทานร่วมกับ
ผู้สอบบัญชีภายนอกและผู้ตรวจสอบภายใน (ถ้ามี)

- การควบคุมภายในมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความมั่นใจ
อย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับ

- ความเชื่อถือได้ คุณภาพและความเพียงพอของข้อมูล
- การปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน วิธีการ กฎหมาย

และระเบียบข้อบังคับ

- การดูแล ป้องกัน ระวังทรัพย์สินของบริษัท
- การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และ

บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานหรือแผนงานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอ : เห็นควรเพิ่มเติมข้อกำหนดในประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้ครอบคลุมภารกิจต่อไปนี้ด้วย

- การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง และพิจารณาความดีความชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน (internal audit) ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง

- พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงาน internal audit โดยพิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่ และการรายงานต่าง ๆ รวมถึงรายงานบังคับบัญชาของหน่วยงานนี้

- แก้ไขคำว่า “สอบทาน” เป็น “ทบทวน (review)” ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับ (1)

(4) การสอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ข้อกำหนดปัจจุบัน

4.1 ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ :

- สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

4.2 แนวปฏิบัติ : ไม่มี

ข้อเสนอ :

- แก้ไขคำว่า “สอบทาน” เป็น “ทบทวน (review)” ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับ (1)

(5) การดูแลรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อกำหนดปัจจุบัน

5.1 ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ :

- พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกรณีที่เกิดรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้มีความถูกต้องและครบถ้วน

5.2 แนวปฏิบัติ : ไม่มี

ข้อเสนอ :

- ปรับปรุงข้อความให้ชัดเจนว่า คณะกรรมการตรวจสอบต้องทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนที่บริษัทจะเข้าทำรายการ ทั้งนี้ ให้รวมถึงรายการที่มีข้อสงสัยหรือข้อสังเกตจาก ก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ ว่าอาจเข้าข่ายรายการดังกล่าว โดยความเห็นต้องครอบคลุมถึงความเหมาะสมผลของรายการดังกล่าว และรายการดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทอย่างไร รวมถึงต้องดูแลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการดังกล่าวให้ครบถ้วน

(6) จัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการ

ข้อกำหนดปัจจุบัน

6.1 ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ :

- จัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายการดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

6.2 แนวปฏิบัติ : รายงานดังกล่าวควรประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง/เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน
- ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน
- การปฏิบัติตามกฎหมาย
- ความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
- รายการที่อาจก่อความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบ

ภายใต้ขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

ข้อเสนอ : เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนติดตามการดำเนินงานของบริษัท ในส่วนเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ และเพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบ มีแนวทางในการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของตน จึงเห็นควรเพิ่มเติมรายละเอียดขั้นต่ำของรายงานดังกล่าวไว้ในประกาศฯ โดยควรครอบคลุมถึง

- ทูกรายการตามที่กำหนดในแนวปฏิบัติข้างต้น
- จำนวนครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วม

ประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน

- ความเห็นโดยรวมเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการรายงานและ

ระบบของบริษัท

การปรับปรุงข้อกำหนดกรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ

นอกจากการขยายความในเรื่องขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ให้ชัดเจนและครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ตามข้อเสนอข้างต้นแล้ว เห็นควรเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติการณ์ที่กรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ซึ่งรวมถึงกรณีที่กรรมการตรวจสอบขอลาออก และกรณีที่กรรมการตรวจสอบถูกถอดถอนจากตำแหน่ง เนื่องจากกรณีดังกล่าว เป็นกรณีที่ควรเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงสาเหตุการพ้นจากตำแหน่ง เพื่อประกอบการตัดสินใจด้วย

ข้อกำหนดปัจจุบัน

- ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ : ไม่มี
- แนวปฏิบัติ:

○ ในกรณีกรรมการตรวจสอบลาออกก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง กรรมการตรวจสอบควรแจ้งบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน พร้อมเหตุผล เพื่อคณะกรรมการบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นจะได้พิจารณาแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทดแทนบุคคลที่ลาออก ให้บริษัทแจ้งการลาออกพร้อมส่งสำเนาหนังสือลาออกให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ด้วย

○ ในกรณีกรรมการตรวจสอบถูกถอดถอนก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง ให้บริษัทแจ้งการถูกถอดถอน พร้อมสาเหตุให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ทราบ ทั้งนี้ กรรมการตรวจสอบที่ถูกถอดถอนอาจชี้แจงถึงสาเหตุดังกล่าวให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ทราบได้

ข้อเสนอ : เพื่อเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทราบถึงกรณีที่กรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ซึ่งอาจมีความผิดปกติเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนได้ เห็นควรย้ายแนวทางดังกล่าวมาเพิ่มเติมในประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

- ในกรณีกรรมการตรวจสอบลาออกหรือถูกให้พ้นจากตำแหน่งจากครบวาระการดำรงตำแหน่ง ให้บริษัทเปิดเผยเหตุการณ์ดังกล่าว พร้อมสาเหตุ ต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ทันที ทั้งนี้ กรรมการตรวจสอบที่ลาออกหรือถูกถอดถอนสามารถชี้แจงถึงสาเหตุดังกล่าวให้ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ ทราบด้วยก็ได้

บทสรุป

โดยที่กรรมการอิสระหรือกรรมการตรวจสอบต่างก็เป็นกรรมการบริษัทด้วย ซึ่งโดยหลักการแล้ว กรรมการทุกคนต้องต้องบริหารจัดการทรัพย์สินของบริษัทด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ให้สมกับที่ได้รับ ความไว้วางใจจากผู้ถือหุ้นให้เข้ามาบริหารจัดการแทน

เมื่อกลไกการกำกับดูแลกิจการกำหนดให้โครงสร้างคณะกรรมการต้องมีการ ตรวจสอบและถ่วงดุล โดยกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบเป็นกลไกที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ ทั้งในเรื่ององค์ประกอบ คุณสมบัติ และขอบเขตการดำเนินงาน เพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าข้อกำหนดต่าง ๆ จะเข้มงวดเพียงใดก็ตาม หากกรรมการอิสระและ กรรมการตรวจสอบไม่ร่วมกันทำหน้าที่ของตนอย่างเข้มแข็งแล้ว กลไกเหล่านั้นก็คงเป็นเพียงรูปแบบ (form) แต่ไม่ใช่แก่นสาร (substance) ที่แท้จริง